

TOBB ETÜ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

DOKTORA YETERLİK SINAVI VE TEZ İZLEME KOMİTESİ KURALLARI

1- Doktora Yeterlik Sınavı

1.a. Doktora Yeterlik Sınavına Giriş Koşulları

- Öğrenciler, doktora programı için gerekli kredili dersleri; yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için dört yarıyıl, lisans derecesi ile kabul edilenler için altı yarıyılda başarıyla tamamlamak (3,00 akademik ortalamayı tutturmak) zorundadır.
- Yüksek lisans derecesi ile programa kaydolun doktora öğrencisi olarak kaydolduğu tarihten itibaren en geç beşinci yarıyılın, lisans derecesi ile kabul edilmiş olan öğrenci en geç yedinci yarıyılın sonuna kadar yeterlik sınavına girmek zorundadır. Bu süre, zorunlu hallerde, Enstitü Yönetim Kurulu kararıyla en çok bir yarıyıl uzatılabilir.
- Doktora yeterlik sınavına girecek öğrencilerin isimleri, Anabilim Dalı Başkanlıkları tarafından Enstitüye sınav tarihinden 1 ay önce bildirilmek zorundadır.

1.b. Doktora Yeterlik Komitesinin ve Sınav Jürisinin Oluşturulması

- Yeterlik sınavları, Anabilim Dalı Başkanlığı tarafından önerilen, Enstitü Yönetim Kurulu tarafından onaylanan ve sürekli görev yapan beş kişilik doktora yeterlik komitesi tarafından düzenlenir ve yürütülür. Komite; farklı alanlardaki sınavları hazırlamak, uygulamak ve değerlendirmek amacıyla sınav jürileri kurar.
- Komite, yeterlik sınavına girmeye hak kazanmış öğrencilerin her biri için ayrı ayrı doldurulmuş “**DOKTORA YETERLİK SINAVI JÜRİSİ ATAMA TEKLİFİ**” formunu Enstitüye iletir.
- Doktora Yeterlik Komitesi, yeterlik sınavını alacak her öğrenci için en az iki üyesi TOBB ETÜ dışındaki bir yükseköğretim kurumundan olmak ve bir üyesi öğrencinin danışmanı olmak üzere 6 kişilik bir sınav jürisi belirler ve onay için Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne sunar. Sınav jürisinde öğrenci danışmanının oy hakkı bulunmaz.
- Enstitü, “**DOKTORA YETERLİK SINAVI JÜRİSİ ATAMA TEKLİFİ**” formunda jüriye Üniversite dışından dâhil edilmesi önerilen ve onaylanan öğretim üyeleri için bir “**DOKTORA YETERLİK SINAVI JÜRİSİ DAVET (GÖREVLENDİRME) YAZISI**” hazırlayarak ilgililerin adreslerine postalar.

1.c. Doktora Yeterlik Sınavı

- Yeterlik sınavının amacı; öğrencinin temel konular ve doktora çalışmasıyla ilgili konularda derinliğe bilgi birikimine sahip olup olmadığının sınanmasıdır. Yeterlik sınavları yılda iki kez, derslerin başarıyla tamamlandığı yarıyılı izleyen Haziran-Temmuz veya Aralık-Ocak aylarında yapılır.
- Doktora yeterlik sınavı, yazılı ve sözlü olarak iki bölüm halinde yapılır. Her Anabilim Dalında, alanın özelliklerine göre yazılı ve sözlü sınavlar farklı biçimde düzenlenebilir. Sınav jürisi, öğrencinin yazılı ve sözlü sınavlardaki başarı durumunu değerlendirerek öğrencinin başarılı veya başarısız olduğuna salt çoğunlukla karar verir.
- Bu karar, Anabilim Dalı Başkanlığınca yeterlik sınavını izleyen 3 gün içinde ilgili Enstitüye “**DOKTORA YETERLİK SINAVI SONUÇLARI**” formu ve “**DOKTORA YETERLİK SINAVI TUTANAĞI**” ile bildirilir.
- Yeterlik sınavında başarısız olan öğrenci, bir sonraki yeterlik sınavı döneminde tekrar sınava alınır. Bu sınavda da başarısız olan öğrencinin doktora programı ile ilişkisi kesilir.
- Doktora yeterlik komitesi; yeterlik sınavını başaran bir öğrencinin, ders yükünü tamamlamış olsa bile fazladan ders/dersleri almasını isteyebilir. Fazladan alınacak ders/dersleri altıncı yarıyılın sonuna kadar tamamlayamayan ya da bu derslerden başarılı olamayan veya akademik ortalaması 3,00’ın altında olan öğrencinin Enstitü ile ilişkisi kesilir.
- Lisans derecesi ile kabul edilmiş ve en az yedi dersini başarı ile tamamlamış bir öğrenci tezli ya da tezsiz yüksek lisans programına geçebilir. Bu durumdaki öğrencilere yüksek lisans programını tamamlamak için gerekli olan hükümler uygulanır.

2- Tez İzleme Komitesi

2. a. Tez İzleme Komitesinin Kurulması

- Yeterlik sınavında başarılı bulunan öğrenci için, ilgili Anabilim Dalı Başkanlığının önerisi ve Enstitü Yönetim Kurulunun onayı ile 1 ay içinde bir tez izleme komitesi kurulur.
- Tez izleme komitesi üç öğretim üyesinden oluşur. Komitede, tez danışmanından başka ilgili Anabilim Dalı içinden ve dışından birer üye yer alır. İkinci tez danışmanının olması durumunda, ikinci tez danışmanı dilerse komite toplantılarına katılabilir.
- Tez izleme komitesindeki üyeler **“DOKTORA TEZ İZLEME KOMİTESİ TEKLİF FORMU”** kullanılarak Enstitü onayına sunulur.

2. b. Tez Önerisi

- Doktora yeterlik sınavını başarı ile tamamlayan öğrenci; en geç 6 ay içinde, yapacağı araştırmanın amacını, yöntemini ve çalışma planını kapsayan tez önerisini tez izleme komitesi önünde sözlü olarak savunur. Öğrenci, tez önerisi ile ilgili yazılı bir raporu sözlü savunmadan en az 15 gün önce komite üyelerine dağıtır.
- Tez izleme komitesi, öğrencinin sunduğu tez önerisinin kabulüne veya reddedilmesine salt çoğunlukla karar verir. Bu karar, Anabilim Dalı başkanlığınca tez önerisini izleyen 3 gün içinde Enstitüye **“DOKTORA TEZ ÖNERİSİ DEĞERLENDİRME TUTANAĞI”** ile bildirilir.
- Tez önerisi reddedilen öğrenci, yeni bir danışman ve tez konusu seçme hakkına sahiptir. Böyle bir durumda yeni bir tez izleme komitesi atanabilir. Programa aynı danışmanla devam etmek isteyen bir öğrenci 3 ay içinde, danışman ve tez konusunu değiştiren bir öğrenci ise 6 ay içinde tekrar tez önerisi savunmasına alınır. Bu savunma sonunda da tez önerisi reddedilen öğrencinin Enstitü ile ilişkisi kesilir.
- Tez önerisi kabul edilen öğrenci için tez izleme komitesi, Ocak-Haziran ve Temmuz-Aralık aylarında birer kere olmak üzere yılda iki kez toplanır. İlk toplantı, en geç tez önerisinin kabul edildiği tarihi içeren (Ocak-Haziran ya da Temmuz-Aralık ayları arasındaki) dönemi izleyen ilk 6 ay içinde yapılır. Öğrenci, toplantı

tarihinden en az 1 ay önce komite üyelerine yazılı bir rapor sunar. Bu raporda o ana kadar yapılan çalışmaların özeti ve bir yıl sonraki dönemde yapılacak çalışma planı belirtilir. Öğrencinin tez çalışması, komite tarafından "başarılı" veya "başarısız" olarak belirlenir ve "**DOKTORA TEZ İZLEME DEĞERLENDİRME TUTANAĞI**" ile 3 gün içinde Enstitüye bildirilir. Komite tarafından üst üste iki kez veya aralıklı olarak üç kez başarısız bulunan öğrencinin Enstitü ile ilişkisi kesilir.

2. c. Tezin Sonuçlandırılması

- Doktora programındaki bir öğrenci, elde ettiği sonuçları ilgili Enstitü tarafından kabul edilen yazım kurallarına uygun bir biçimde yazmak ve tezini jüri önünde sözlü olarak savunmak zorundadır.
- Doktora tez jürisi, ilgili Anabilim Dalı Başkanlığının önerisi "**DOKTORA TEZ SAVUNMA SINAVI JÜRİSİ ATAMA TEKLİFİ**" formu ile Enstitüye bildirilir. Jüri, üçü öğrencinin tez izleme komitesinde yer alan öğretim üyeleri ve en az biri başka bir yükseköğretim kurumunun öğretim üyesi olmak üzere beş kişiden oluşur.
- Enstitü, "**DOKTORA TEZ SAVUNMA SINAVI JÜRİSİ ATAMA TEKLİFİ**" formunda yer alan Üniversite dışından jüriye dâhil edilmiş öğretim üyeleri için "**DOKTORA TEZ SAVUNMA SINAVI JÜRİSİ DAVETİYESİ**"ni doldurur ve ilgililerin adreslerine postalar.
- Jüri, söz konusu tezin kendilerine teslim edildiği tarihten itibaren en geç 1 ay içinde toplanarak öğrenciyi tez sınavına alır. Tez sınavı, tez çalışmasının sunulması ve bunu izleyen soru-cevap bölümünden oluşur. Doktora tez sınavı dinleyiciye açıktır.
- Tez sınavının tamamlanmasından sonra jüri tez hakkında salt çoğunlukla "kabul", "ret" veya "düzeltme" kararı verir. Bu karar, Anabilim Dalı Başkanlığınca tez sınavını izleyen 3 gün içinde Enstitüye "**DOKTORA TEZ SAVUNMA SINAVI DEĞERLENDİRME TUTANAĞI**" ile bildirilir. Tezi kabul edilen öğrenci, önerilen değişiklikleri tamamlayarak tezini 1 ay içinde Enstitüye teslim eder. Tezi reddedilen öğrencinin Enstitü ile ilişkisi kesilir. Tezi hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci, en geç 6 ay içinde gereğini yaparak tezini aynı jüri önünde yeniden savunur. Bu savunma sonunda da tezi kabul edilmeyen öğrencinin Enstitü ile ilişkisi kesilir.